कार्यापालिकाबाट स्वीकृत-२०७६/१०/०२

सहकारी नियमावली, २०७६

इटहरी उपमहानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
इटहरी, सुनसरी

इटहरी उपमहानगरपालिका

सहकारी नियमावली, २०७६

सहकारी ऐन २०७५ को दफा १०५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नगर कार्यपालिकाले देहायका नियमहरु बनाएको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : १) यो नियामावलीको नाम सहकारी नियमावली २०७६ रहेको छ ।

२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा** : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा :

क) “ऐन” भन्नाले इटहरी उपमहानगरपालिकाको सहकारी ऐन २०७५ सम्झनु पर्दछ ।

ख) “कर्जा” भन्नाले चलअचल सम्पत्ति धितो बन्धक वा अन्य आवश्यक सुरक्षण वा जमानत लिइ वा नलिइ सहकारी संस्थाले सदस्यलाई दिएको कर्जाको साँवा, ब्याज र हर्जाना रकम सम्झनु पर्दछ ।

ग) “व्यवस्थापक”भन्नाले सहकारी संस्थाको व्यवस्थापक संझनु पर्दछ ।

घ) “संस्थागत पुँजी” भन्नाले सहकारी संस्थाको पछिल्लो आर्थिक वर्षको जगेडा कोष र घाटा पूर्ति कोषको रकम सम्झनु पर्दछ ।

ङ) “कार्यपालिका” भन्नाले इटहरी उपमहानगरपालिकाको कार्यपालिका लाई संझनु पर्दछ ।

च) “समिति” भन्नाले सहकारी संस्थाको सञ्चालक समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(छ) “संघिय सहकारी ऐन” भन्नाले नेपाल सरकारको राजपत्रमा प्रकाशित भई कार्यान्वयनमा रहेको सहकारी ऐन २०७४ लाई सम्झनु पर्दछ ।

(ज) “विभाग” भन्नाले नेपाल सरकारको सहकारी विभाग लाई सम्झनु पर्दछ ।

इटहरी उपमहानगरपालिका

(झ) “कार्यालय” भन्नाले इटहरी उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।

(ञ) “मन्त्रालय” भन्नाले भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ)“नगरपालिका” भन्नाले इटहरी उपमहानगरपालिका संझनु पर्दछ ।

(च) “संस्था ” भन्नाले सहकारी संस्था संझनु पर्दछ ।

परिच्छेद २

संस्था गठन, दर्ता तथा सञ्चालन सम्वन्धि व्यवस्था

३. **संस्थाको गठन** : १) ऐनको दफा ४ को उपदफा ३ बमोजिम पेशागत संगठनका आधारमा संस्थागठन गर्दा देहायका शर्त वन्देज पूरा भएको हुनुपर्नेछ :

क) प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएको पेशागत संगठनका सदस्यहरु मात्र सदस्य हुनुपर्ने,

ख) संस्थाको कार्यक्षेत्र बढीमा एक स्थानिय तह सम्म हुनुपर्नेछ,

ग) एक स्थानिय तहमा आफनो पेशागत संगठनको एकमात्र प्रारम्भिक संस्था गठन भएको हुनु पर्ने ।

२) संस्था दर्ता गर्दा सम्वन्धित पेशागत सङ्गठनको सिफारिस संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

३) पचास जना भन्दा कम कर्मचारी, शिक्षक वा प्राध्यापकहरु कार्यरत रहेको कार्यालयमा संस्था गठन गर्दा त्यस्तो कार्यालयमा कम्तीमा पन्ध्र जनाको स्थायी दरवन्दी स्वीकृत भई कार्यरत हुनु पर्नेछ ।

४) उपनियम ३ बमोजिम विद्यालय, विश्वविद्यालय वा सङ्गठित संस्थाको आधारमा गठन हुने संस्थामा त्यसमा कार्यरत प्राध्यापक, शिक्षक वा कर्मचारी सदस्य हुन सक्नेछन् ।

५) विद्यालय, विश्वविद्यालय वा सङ्गठित संस्थामा कार्यरत प्राध्यापक, शिक्षक वा कर्मचारीले यस नियम बमोजिम गठन हुने एकै प्रकृतिको कुनै एकमात्र संस्थाको सदस्यता लिन सक्नेछन् ।

६) यस नियम बमोजिम दर्ता भएका संस्थाहरुले देहायका कार्यहरु मात्र गर्न सक्नेछन् ।

क) सदस्यहरुबाट विनियममा तोकिएको सीमासम्म मासिक वचत संकलन गर्ने ।

ख) खण्ड (क) बमोजिम संकलित बचत सदस्यहरुलाई ऋण तथा सापटीको रुपमा परिचालन गर्ने ।

ग) सदस्यहरुको बौद्धिक विकास, कला एवं साहित्यका क्षेत्रमा रचनात्मक कार्य गर्ने।

७) यस नियम बमोजिमको संस्थाको गठन तथा अन्य व्यवस्था कार्यपालिकाबाट स्वीकृत कार्यविधि बमोजिम हुनेछ ।

४.**संस्था दर्ताको दरखास्तको ढाँचा र पेश गर्नुपर्ने विवरण** : १)यस ऐनको दफा ६ को उपदफा(२) बमोजिमको दर्तागर्ने अधिकारी वा दर्तागर्ने अधिकारी वाट अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष संस्था दर्ता गर्नका लागि अनुसुची-१ को ढाँचामा दरखास्त दिनुपर्नेछ ।

२)उपनियम (१) बमोजिम संस्था दर्ताका लागि दरखास्त दिँदा देहायका विवरण समेत संलग्न गर्नुपर्नेछ :

क) प्रारम्भिक भेलाका निर्णयहरु,

ख) अनुसूची २ को ढाँचामा संभाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन,

ग) अनुसूची-३ को ढाँचामा आवेदकहरुको विवरण फारम,

घ) अनुसुची ४ को ढाँचामा व्यवसायिक कार्ययोजना,

ङ) अनुसुची ५ को ढाँचामा सदस्यवाट शेयरपुँजी तथा प्रवेश शुल्क वापत सङ्कलित रकमको भरपाई,

च) अनुसुची ६ को ढाँचामा तदर्थ सञ्चालक समितिका सदस्यहरुको विवरण,

छ) अनुसुची ७ को ढाँचामा स्वघोषणा पत्र,

ज) अनुसुची ८ को ढाँचामा अधिकार प्रत्यायोजन पत्र,

झ) अनुसूची १० को ढाँचामा संस्थाको विनियम २ प्रति,

ञ) आवेदकले विभागले तोके बमोजिम कम्तिमा एक दिवसीय पूर्व-सहकारी शिक्षा प्राप्त गरेको प्रमाण पत्र,

ट) आवेदकहरुको नेपाली नागरिकताको प्रमाण पत्र वा राष्ट्रिय परिचय पत्रको प्रतिलिपी,

ठ) पेशागत सङ्गठनका आधारमा दर्ता हुने संस्थाको हकमा त्यस्तो पेशागत संगठनको आवद्धताको परिचय पत्रको प्रतिलिपी,

ड) आवेदकहरु प्रत्येकले संस्थाको कार्ययोजना बमोजिम सेवा उपयोग गर्ने आधार ।

४. **बचत तथा ऋण सहकारी संस्था दर्ताको मापदण्ड** : १. यस उपमहानगरपालिकामा प्रत्येक वडामा रहेको जनसंख्याको आधारमा प्रत्येक पाँच हजार जनसङ्ख्यामा एउटा संस्था नबढ्ने गरी बचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार गर्न सक्ने गरी सहकारी संस्था दर्ता गर्न सकिने छ ।

२) उपनियम (१) बमोजिमको संस्था सङ्ख्या निर्धारण गर्दा वडा भित्र कार्यालय रहेका बचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार गर्ने संस्थाहरुको मात्र आधार लिइनेछ ।

३) उपनियम (१) र (२) बमोजिमको मापदण्ड भन्दा बढी भएका बचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार गर्ने संस्थाहरु तीन बर्ष भित्र नियम २७ बमेजिम एकिकरण भइ सक्नु पर्नेछ ।

५. **<u>सहकारीको कार्यक्षेत्र</u>** : (१)ऐनको दफा (१०) को उपदफा(१) को खण्ड (ख) बमोजिम संस्थाको कार्यक्षेत्र सदस्यको सीप, पेशा र प्रकृति समेतबाट फराकिलो कार्यक्षेत्र आवश्यक पर्ने देखिएमा यस नगरपालिका को क्षेत्र सम्म हुनेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रस्तावित कार्यक्षेत्रको कुनै वडामा संस्थाका आवेदकहरुको बसोबास नभएको भए त्यस्तो वडा कार्यक्षेत्रमा समावेश गरिने छैन ।

(३) ऐनको दफा १० को उपदफा २ बमोजिम कार्यक्षेत्र विस्तार गर्दा देहायका देहायका विशेष व्यवसायिक आवश्यक्ताको आधार लिनु पर्नेछ :-

क) उत्पादनको सङ्कलन, सञ्चय, प्रशोधन सुविधाका दृष्टिले न्युनत्तम आयतन -भोल्युम) कायम गर्न आवश्यक भएको,

ख) निश्चित भौगोलिक क्षेत्र सम्म उत्पादन क्षेत्र कायम भएको ,

ग) सिँचाइ सुविधा, प्राविधिक रेखदेख, रोगव्याधि नियन्त्रणका दृष्टिले उपयुक्त एकाइ काम गर्नुपर्ने भएको,

घ) सेवाको माग, प्रति एकाई लागत, सञ्चालन खर्च, व्यवस्थापकिय रेखदेख, स्थिर सम्पत्तिको उपयोग समेतबाट कार्यक्षेत्र विस्तार आवश्यक भएको ।

तर संस्थाको मौजुदा कार्यक्षत्रमा सदस्यता एवं व्यवसायिक सेवा विस्तारको मनासिव स्तर हासिल नभए सम्म त्यस्तो संस्थाको कार्यक्षेत्र विस्तार गर्नु हुँदैन ।

(४) ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम संस्थाको कार्यक्षेत्र विस्तार गर्दा देहायको प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ

क) मौजुदा कार्यक्षेत्रमा संस्थाको सदस्यता एवं सेवा विस्तारको लेखाजोखा गरिएको,

ख) थप गरिने कार्यक्षेत्रमा संस्थाको सेवा माग भएको,

ग) ऐनको दफा २३ को उपदफा (१) विपरीत दोहोरो सदस्यता हुने अवस्था नरहेको सुनिश्चित गरिएको,

घ) विनियम संशोधनको प्रक्रिया पुरा भएको,

५) ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत सञ्चालनमा रहेका संस्थाहरुको कार्यक्षेत्र कायम गर्ने प्रयोजनको लागि त्यस्ता संस्थाहरुले पेश गर्ने कार्यसञ्चालन प्रतिवेदनमा ऐनको दफा (१०) को उपदफा (७) मा उल्लेखित विवरणहरुको अतिरिक्त देहायका विवरण समेत संलग्न गर्नुपर्नेछ :

क) मौजुदा कार्यक्षेत्रमा संस्थाका शाखा कार्यालय, सेवा केन्द्र वा सम्पर्क केन्द्र अनुसार सञ्चालन खर्च, कारोवार र नाफा नोक्सानको विवरण,

ख) मौजुदा कार्यक्षेत्रको वडा अनुसार सदस्यहरुको नाम, थर, ठेगाना, शेयर र वचतको विवरण ,

ग) मौजुदा कार्यक्षेत्रमा संस्थाले सञ्चालन गरेका उद्योग, लगानी र व्यवसायिक सेवा सुविधाहरुको वडा अनुसारको विवरण

६) ऐनको दफा १० को उपदफा ३, ५ र ६ को प्रयोजनका लागि सहकारी संस्थाको मौजुदा कार्यक्षेत्र भित्रको वडा झिकी कर्यक्षेत्र घटाउने निर्देशन दिँदा झिकिने कार्यक्षेत्र भरिको गरी जम्मा सदस्य सङ्ख्या पन्ध्र प्रतिशत भन्दा कम सदस्य सङ्ख्या भएको हुनुपर्नेछ ।

७) ऐनको दफा (१०) को उपदफा ३, ५ र ६ बमोजिम सहकारी संस्थाको मौजुदा कार्यक्षेत्र भित्रको वडा झिकी कार्यक्षेत्र घटाउने निर्देशन दिँदा झिकिने कार्यक्षेत्र भरिको गरी पाँच करोड रुपैया वा जम्मा कारोवारको पन्ध्र प्रतिशत जुन घटी हुन्छ सो भन्दा कम व्यवसायिक सेवा सञ्चालन भएको देखिएको हुनुपर्नेछ ।

स्पष्टिकरण : यस उपनियमको प्रयोजनका लागि “कारोवार” भन्नाले सहकारी संस्थाले सञ्चालन गरेको व्यवसायिक क्रियाकलापहरुमा पछिल्लो आर्थिक वर्ष सम्ममा परिचालित बचतको दायित्व र पछिल्लो आर्थिक वर्षको सदस्य तर्फको खरिद वा विक्रि कारोवारको जोड सम्झनु पर्दछ ।

५.क.**कार्यक्षेत्र विस्तार सम्वन्धमा** :१) साविकमा दर्ता भइ सञ्चालनमा रहेका वचत तथा ऋण को मुख्य कारोवार गरिरहेका सहकारी संस्थाहरुले स्विकृति लिएको कार्यक्षेत्रका प्रत्येक वडाहरुमा न्यूनत्तम १०० जना शेयर सदस्य पुरा भई उदेश्य अनुसारको सेवा प्रदान गरि आएको भए १ वडा सम्म कार्यक्षेत्र थप गर्न स्विकृति दिन सकिने छ ।

२) उपनियम १ बमोजिम संस्थाको कार्यक्षेत्र विस्तार गर्न माग गर्ने प्रयोजनका लागी कार्यक्षेत्र विस्तार हुने वडाका कम्तीमा ३० जना व्यक्तिहरुले सस्थांको सदस्यता प्राप्त गर्नका लागि आवेदन गरेको हुनु पर्नेछ ।

३) उपनियम १ र २ बमोजिम कार्यक्षेत्र विस्तार गर्नका लागि संस्थाको साविकको कार्यक्षेत्र सँग सिमाना जोडिएको वडा सम्म मात्र स्विकृत गर्न सकिनेछ ।

४) उपनियम १ बमोजिम कार्यक्षेत्र विस्तार गर्नका लागि नियम ५ को उपनियम ३ बमोजिमको अवस्था भएमा मात्र कार्यक्षेत्र थप गर्न सकिने छ ।

५) वचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार गर्ने संस्था वाहेक अन्य संस्थाको हकमा नियम ५ को उपनियम ३ बमोजिम अवस्था भएमा ३ वटा वडा सम्म कार्यक्षेत्र थप गर्न सकिनेछ ।

६) उपनियम ५ बमोजिम कार्यक्षेत्र थप गर्दा साविक कार्यक्षेत्र रहेका वडा सँग सिमाना जोडिएका वडाहरु मात्र थप गर्न सकिनेछ।

७) कार्यक्षेत्र विस्तार सम्वन्धि अन्य व्यवस्था नगर सहकारी समितिले तोकेको मापदण्ड बमोजिम हुनेछ ।

५ख. **सेवाकेन्द्र विस्तार सम्वन्धमा** : १) वचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार गर्ने सहकारी संस्थाको कार्यालय रहेको वडा वाहेकका क्षेत्रमा सेवा केन्द्र विस्तार गर्नुपरेमा सेवा केन्द्र विस्तार गरिने वडामा संस्थाका शेयर सदस्य संख्या कम्तिमा पाच सय भएको हुनुपर्नेछ ।

२) सेवा केन्द्र विस्तार सम्वन्धि अन्य व्यवस्था नगर सहकारी समितिले तोकेको मापदण्ड बमोजिम हुनेछ ।

६) **संस्थाको वर्गिकरण** : १) विषयगत आधारमा संस्थाको वर्गीकरण देहाय बमोजिम हुनेछ :

क) उत्पादक संस्था : कृषि, दुग्ध, चिया, कफी, उखु, जुनार, सुपारी, जडीवुटी, बीउविजन, मौरीपालन, तरकारी तथा फलफुल, पशुपन्छीपालन र माछापालन विशेषका विषयगत र अगवाबाली एवम् उत्पादनको योजना समेतका आधारमा अन्य उत्पादनमुलक संस्था ।

ख) उपभोक्ता संस्था : उपभोक्ता भण्डार, विद्युत, सञ्चार र स्वास्थ्य विशेषका विषयगत र प्रथमिक आवश्यकता एवम् सेवाको योजना समेतका आधारमा अन्य उपभोगजन्य संस्था ।

ग) वित्तीय संस्था : बचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार गर्ने संस्था ।

घ) श्रमिक संस्था : हस्तकला, खाद्य परिकार, गैर खाद्य औधोगिक उत्पादन, भोजनालय र श्रम करार विशेषका विषयगत र सीप वा श्रमको विशेषता एवम् स्वरोजगारीको योजना लगायत अन्य श्रममा आधारित संस्था ।

ङ) बहुउद्देश्यीय संस्था : उत्पादन, उपभोग, वित्तीय र श्रम वा सीपमा आधारित स्वरोजगारीका सेवा समेत सञ्चालन गर्ने बहुउद्देश्यीय संस्था ।

इटहरी उपमहानगरपालिका

२) उपनियम (१) को खण्ड (क), (ख) र (ग) मा उल्लिखित विषयमा विशिष्टीकरण, आम प्रचलन र अभ्यासको विकासक्रमको आधारमा नेपाल सरकारले राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेका विषयमा इटहरी उपमहानगरपालिकाले समेत राजपत्रमा सुचना प्रकाशन गरी थप विषय तोक्न सक्नेछ ।

तर यसमा लेखिएको कुनै कुराले प्रारम्भिक तहमा उपनियम (१) बमोजिम अन्य संस्थाहरु गठन गर्न बाधा पर्नेछैन ।

७) **<u>विषय परिवर्तन सम्वन्धी व्यवस्था</u>** : १) कुनै सहकारी संस्थाका सदस्यहरुले आफ्नो व्यवसायिक आवश्यक्ताको आधारमा दर्ता हुँदाको बखतको विषय परिवर्तन गर्न चाहेमा साधारण सभामा कायम रहेको कुल सदस्य संख्याको बहुमतबाट निर्णय गराई सोही बमोजिम संस्थाको विनियममा समेत संशोधन गरी सो को स्वीकृतिको लागि अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

२) उपनियम (१) बमोजिम विषय परिवर्तनको लागि विनियक संशोधन गर्दा प्रचलित ऐन तथा यस नियमावलीको अधीनमा रही कार्यालयले निर्धारण गरेको शर्त र कार्यविधी पुरा भएको हुनुपर्नेछ ।

३) उपनियम (१) बमोजिम कुनै निवेदन प्राप्त भएमा अधिकार प्राप्त अधिकारीले जाँचवुझ गरी संसोधन गरीएको विनियम स्वीकृत गर्नपर्नेछ ।

८) **<u>कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालनका आधार</u>** :(१) ऐनको दफा (१३) को उपदफा (५) बमोजिम एकै वा फरक प्रकृतिका दुइ वा दुइ भन्दा बढी संस्था ले अन्तर सहकारी सहयोगको भावनाले संयुक्त वा साझेदारीमा आफ्नो उत्पादन वा सेवाको बजारीकरणका लागि देहायबमोजिमका आधारमा कारोबार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गर्न सक्नेछन् :-

क) सम्वन्धित संस्थाका सदस्यहरुको आवश्यक्तामा आधारित उत्पादनको मूल्य श्रृङ्खला विकास, बजार पहुँच वा निर्यात प्रवन्धको प्रयोजन हुनुपर्ने,

ख) प्रस्तावित कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजनाको स्वामित्व, स्रोत परिचालन, सञ्चालन विधि, सदस्यहरुको लोकतान्त्रिक प्रणाली, प्रतिफल वितरण लगायत व्यवसायिक प्रस्तावनाको विस्तृत रुपरेखा तयार गरिएको,

ग) खण्ड (ख) बमोजिमको प्रस्तावना, सम्वद्ध संस्थाहरु प्रत्येकको साधारण सभाको कायम रहेको कूल सदस्य सङ्ख्याको बहुमतबाट पारित भएको हुनुपर्ने,

घ) खण्ड (ग) बमोजिम पारित प्रस्तावना संयुक्त रुपमा वा साझेदारीमा कार्यान्वन गर्ने सम्वन्धमा सम्वद्ध संस्थाहरु बीच कम्तीमा पाँच वर्षको करार बन्दोवस्त भएको हुनुपर्ने,

ङ) प्रस्तावित संयुक्त वा साझेदारी कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सम्भाव्यता अध्ययन बाट सम्भाव्य देखिनुपर्ने,

च) प्रचालित कानुन बमोजिम स्थानिय तह वा अन्य निकायमा प्रस्तावित संयुक्त वा साझेदारी व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने भए गरिएको हुनुपर्ने,

छ)प्रस्तावित संयुक्त वा साझेदारी व्यवसाय सञ्चालन गर्नका लागि प्रचलित कानुन बमोजिम कुनै निकायबाट अनुमतिपत्र, स्वीकृति वा इजाजत लिनुपर्ने भए लिएको हुनुपर्ने ।

२) उपनियम (१) बमोजिमको कार्य सम्पन्न गरी सम्वन्धित संस्था वा सङ्घले तत्सम्वन्धि सम्पूर्ण कागजात संलग्न राखी दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्ता गर्ने अधिकारी वाट अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर दर्ता गर्नेअधिकारी वा दर्तागर्ने अधिकारीबाट अधिकार प्राप्त अधिकारीले पन्ध्र दिन भित्र आवश्यक जाँचबुझ गरी संयुक्त वा साझेदारीमा कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गर्न स्वीकृति दिइनेछ ।

४) उपनियम (३) बमोजिमको अनुमति दिएको जानकारीको दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्तागर्ने अधिकारीबाट अधिकार प्राप्त अधिकारीले सोको छुट्टै अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

५) यस नियम बमोजिम अनुमति पाएको संयुक्त वा साझेदारीमा कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गर्ने संस्थाले दर्तागर्ने अधिकारीले तोकेको ढाँचामा नियमित रुपमा प्रगति विवरण र बार्षिक लेखापरिक्षण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

९) **सहकारी संस्थाको विनियम** : १) सहकारी संस्थाले विनयिम बनाउँदा अनुसुची -१० मा उल्लिखित

विषयहरु समावेश गर्नुपर्नेछ ।

१०) **विनियम संसोधन सम्वन्धि व्यवस्था** : संस्थाले आफ्नो विनियम संसोधन गर्नका लागि देहायका

प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।

१) संस्थाको साधारणसभाको कुल सदस्य संख्याको बहुमतबाट विनियम संसोधन हुन सक्नेछ ।

२) उपनियम (१) बमोजिमको प्रक्रियाको लागि दर्तागर्ने अधिकारी वा दर्ता गर्ने अधिकारीबाट अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट विनियम संसोधनको सैद्धान्तिक सहमति लिनुपर्नेछ ।

३) उपनियम (२) बमोजिमको सैद्धान्तिक सहमति प्राप्त गर्न समितिको बैठकबाट विषय खुलाई विनियम संसोधन सम्वन्धि निर्णय गरेको हुनुपर्नेछ ।

४) दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्ता गर्ने अधिकारीवाट अधिकार प्राप्त अधिकारीले उपनियम (२) बमोजिम सैद्धान्तिक सहमति दिँदा संघिय सहकारी ऐन, प्रदेश सहकारी ऐन, स्थानिय सहकारी ऐन, सहकारीका मुल्य, मान्यता तथा अन्य प्रचलित कानुनको प्रतिकुल नहुने गरि दिन सक्नेछ ।

५) उल्लेखित प्रक्रिया पुरा भई आएकोमा दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्ता गर्ने अधिकारीवाट अधिकार प्राप्त अधिकारीले अनुसुची -११ को ढाँचामा विनियम संसोधनको स्वीकृति दिन सक्नेछ ।

परिच्छेद-३

साधारणसभा, समिति तथा लेखा सुपरिवेक्षण समिति

१०) **साधारण सभा सम्वन्धि विशेष व्यवस्था** : १) दफा ३० को उपदफा (६) मा उल्लिखित सदस्य सङ्ख्या भएको संस्थाको साधारण सभा एकै स्थानमा गर्न असुविधा हुने देखी समितिले साधारण सभाको लागि तय भएका समान कार्यसूचीउपर छलफल गर्न साधारण सभा बोलाउन सक्नेछ ।

२) उपनियम (१) बमोजिम बोलाइएको साधारण सभामा सञ्चालक तथा लेखा सुपरीवेक्षण समितिका सदस्यको उपस्थितिमा उपनियम (५) बमोजिमको एकाइमा रहेका बहुमत सदस्यहरुको उपस्थितिमा त्यस्तो साधारण सभाको अन्तिम निर्णय प्रमाणित गर्न विनियममा उल्लेख भए बमोजिमको सङ्ख्यामा प्रतिनिधी छनौट गर्नु पर्नेछ ।

३) उपनियम (२) बमोजिम छनौट भएका प्रतिनिधीले साधारणसभाको अन्तिम निर्णय प्रमाणित गर्न सक्नेछन् ।

४) उपनियम (३) बमोजिम साधारण सभाको अन्तिम निर्णय प्रमाणित गर्ने सम्वन्धमा छनौट भएका प्रतिनिधीहरुका वीच मतैक्यता हुन नसकेमा उपस्थित प्रतिनिधीहरुको बहुमतबाट भएको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

५) उपनियम (१) बमोजिम हुने साधारण सभाको बैठक देहाय बमोजिम गराउनु पर्नेछ :-

क) संस्थाको कार्यक्षेत्रलाई विभिन्न एकाइमा सदस्य सङ्ख्याको आधारमा विभाजन गर्ने ,।

ख) सम्वन्धित एकाइमा रहेका सदस्य सङ्ख्याको आधारमा प्रतिनिधी सङ्ख्या यकिन गर्ने,

ग) यकिन भएको सङ्ख्याको आधारमा प्रतिनिधी चयन गर्ने, र

घ) साधारण सभाको समान कार्य सूचीमा एकाइमा रहेका सदस्यहरु बीच छलफल गर्ने र एकाइमा रहेका सदस्यहरुको धारणाको प्रतिनिधित्व चयन भएका प्रतिनिधीले गर्ने ।

६) उपनियम (१) बमोजिम हुने साधारण सभाको बैठकमा सहभागिता सम्वन्धि अन्य व्यवस्था विनियममा भएको व्यवस्था बमोजिम हुनेछ ।

इटहरी उपमहानगरपालिका

११) समितिको बैठक :- १) समितिको बैठक अध्यक्षको निर्देशनमा सचिवले बोलाउनेछ ।

२) समितिको बैठक आवश्यक्ता अनुसार अध्यक्षले तोकेको मिति, स्थान र समयमा बस्नेछ ।

तर दुइ बैठकबीचको अवधि पैतालिस दिनभन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

३) बैठकको अध्यक्षता समितिको अध्यक्षले, निजको उपस्थिति नभएमा उपाध्यक्षले र निज समेत उपस्थित नभएमा सञ्चालकहरु मध्येवाट चुनिएको सदस्यले गर्नेछ ।

४) उपनियम (२) को अवधि भित्र बैठक नबोलाइएमा बहुमत सदस्यहरुले हस्ताक्षर गरी बैठक बोलाउन अध्यक्ष समक्ष लिखित अनुरोध गर्न सक्नेछन् र त्यस्तो अनुरोध प्राप्त भएमा अध्यक्षले सात दिन भित्र बैठक बोलाउनु पर्नेछ ।

५) उपनियम (४) बमोजिम बैठक नबोलाइएको आवस्थामा बहुमत सञ्चालक सदस्यहरु उपस्थित भइ सञ्चालक समितिको बैठक बोलाउन सक्नेछन् ।

६) उपनियम (५) बमोजिम बोलाइएको बैठकको अध्यक्षता उपस्थित सञ्चालक मध्येवाट चुनिएको सञ्चालकले गर्नेछ ।

७) समितिको बैठकको निर्णय अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिका साथै बहुमत सञ्चालकबाट प्रमाणित गर्नु पर्नेछ ।

८) समितिको बैठकको गणपुरक सङ्ख्या समितिको तत्काल कायम रहेको कुल सदस्य सङ्ख्याको बहुमत सदस्य सङ्ख्या हुनेछ ।

१२) **<u>समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार</u>** :-१) संस्थाको समग्र कार्यसञ्चालनमा सदस्यहरुको रचनात्मक सहभागिता सुनिश्चित गर्ने,

२) सदस्यहरुलाई नियमित रुपमा सहकारी शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

३) ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम हुने निरीक्षण, अनुगमन कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनुका साथै प्राप्त निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने,

४) लेखा सुपरिवेक्षण समितिबाट प्राप्त सुझावहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,

५) संस्थाको कार्य सञ्चालनमा पारदर्शिता कायम राखी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण सम्वन्धी प्रचलित कानुन बमोजिमका व्यवस्थाहरुको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,

६) आवश्यक्ता अनुसार उपसमितिहरु गठन, विघठन तथा जिम्मेवारी तोक्ने,

७) सदस्य तथा पदाधिकारीहरुका लागि आचारसंहिता बनाई लागु गर्ने,

८) विनियममा उल्लिखित अन्य कार्यहरु गर्ने ।

१३) **<u>तदर्थ समितिको गठन</u>** : १) ऐनको दफा ३७ को उपदफा (३) बमोजिम समिति विघटन भएमा संस्थाको दैनिक कार्य सञ्चालन गर्न र अर्को समितिको निर्वाचन गराउन दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्तागर्ने अधिकारीबाट अधिकार प्राप्त गर्ने अधिकारीले सदस्यहरु मध्येबाट सात जनाको एक तदर्थ समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।

२) उपनियम (१) बमोजिम तदर्थ समिति गठन गर्दा देहाय बमोजिमका आधार लिनु पर्नेछ :

क) सदस्यको नाममा संस्थाको तिर्नुपर्ने भाखा नाघेको ऋण वा अन्य बाँकी बक्यौता रहेको हुन नहुने,

ख) एकै परिवारका एकभन्दा बढी सदस्य समितिमा रहेको हुन नहुने,

ग) साविकमा कायम रहेको समितिको सदस्य वा त्यस्तो परिवारको सदस्य हुन नहुने,

घ) उपलव्ध भएसम्म जम्मा सदस्यको कम्तीमा तेत्तीस प्रतिशत महिला हुनुपर्ने ।

१४. लेखा सुपरिवेक्षण समितिका पदाधिकारीको योग्यता : ऐनको दफा ३८ को उपदफा (१) बमोजिमको लेखा सुपरिवेक्षण समितिको संयोजक तथा सदस्य हुन देहाय बमोजिमको योग्यता पुगेको हुनु पर्नेछ :-

(क) सम्वन्धित सहकारी संस्थाको सदस्यता लिएको कम्तीमा तीन वर्ष पूरा भएको,

तर प्रारम्भिक साधारण सभाबाट निर्वाचित हुने लेखा समितिका संयोजक तथा सदस्यहरुको हकमा यो खण्ड लागू हुनेछैन ।

(ख) संस्थालाई तिर्नु वा बुझाउनु पर्ने बेरुजु वा भाखा नाघेको कर्जा वा वक्यौता रकम नरहेको,

(ग) संस्था आफै वा अन्य निकायको तर्फवाट आयोजना गरिने लेखापालन वा लेखापरिक्षण सँग सम्वन्धित तालिम लिएको ।

परिच्छेद ४

<u>बचत तथा ऋणको परिचालन :</u>

१५. **<u>सेवा शुल्क र नविकरण शुल्क</u>** :-१) सहकारी संस्थाले सदस्यवाट सेवा शुल्क र नविकरण शुल्क

लिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सेवा शुल्क र नविकरण शुल्क लिँदा सहकारी माण्दण्ड वा कार्यविधीमा व्यवस्था भएको वा दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्ता गर्ने अधिकारी वाट अधिकार प्राप्त अधिकारीले अन्यथा निर्देशन दिएकोमा वाहेक संस्थाको विनियममा उल्लेखित सेवा शुल्क र नविकरण शुल्क लिन सक्नेछ ।

१६. **सदस्यको रकम फिर्ता** :-(१) सदस्यले सदस्यता त्याग गरेको अवस्थामा ऐनको दफा ४४ को उपदफा (१) बमोजिम निजले पाउनुपर्ने देहायको रकम सदस्यता त्याग गरेको आर्थिक वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पारित भएको तीस दिनभित्र सम्वन्धित संस्थाले निजलाई फिर्ता दिनु पर्नेछ : -

(क) निजको शेयरको अङ्कित मूल्य बराबरको रकम,

(ख) निजले भुक्तानी लिन बाँकी शेयर लाभांस बापतको रकम,

(ग) निजले भुक्तानी लिन बाँकी संरक्षित पुँजी फिर्ता बापतको रकम

२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि संस्था घाटामा गएको अवस्थामा सञ्चित घाटाको रकम शेयर पुँजीबाट समानुपातिक रुपमा घटाई बाँकी रहेको हिसाव मात्र सदस्यलाईृ दिनुपर्ने रकम कायम गरी फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

३) ऐनको दफा ४४ को उपदफा (२) बमोजिम संस्थामा जम्मा गरेको बचत रकम सदस्यले मागेका बखत ब्याजसहित तुरुन्त फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

तर आवधिक वचतको रकम निर्धारित अवधि भुक्तान भएपश्चात फिर्ता गर्नु पर्नेछ

परिच्छेद -५

कोष सम्वन्धि व्यवस्था

१७. **संरक्षित पूँजी फिर्ता कोषबाट रकम वितरण गर्ने अधार** :

१) ऐनको दफा ४९ को उपदफा ३ बमोजिम संरक्षित पूँजी फिर्ता कोषबाट सदस्यलाई रकम वितरण गर्दा देहाय बमोजिम बार्षिक कारोवारको आधार लिनु पर्नेछ :

क) उत्पादक संस्थामा सदस्यले संस्थालाई विक्री गरेको उपजको खरिद मूल्य,

ख) वित्तीय संस्थामा सदस्यले जम्मा गरेको बचत र लिएको ऋण रकममा तिरेको व्याज,

ग) उपभोक्ता सम्वन्धी संस्थामा सदस्यले संस्थासँग खरिद गरेको बस्तु वा सेवाको मूल्य,

घ) श्रमिक सम्वन्धी संस्थामा सदस्यले संस्थाबाट प्राप्त गरेको ज्याला,

ङ) बहुउद्देश्यीय संस्थामा खण्ड (क), (ख), (ग) र (घ) मा उल्लिखित आधार ।

(२) उपनियम(१) को खण्ड (क) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उत्पादक संस्थाले सदस्यलाई आवश्यक सामाग्री विक्रि गरेकोमा त्यास्तो कारोवारलाई समेत गणना गर्न सकिनेछ ।

(३) उपनियम (१) को खण्ड (ख)मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि ऋणको भाखा नघाएको सदस्यलाई त्यस्तो ऋणमा तिरेको ब्याजको आधारमा संरक्षित पुँजी फिर्ता दिइनेछैन ।

(४) उपनियम (१) को खण्ड (ख) बमोजिम कोषको रकम वितरण गर्न बचत रकमको लागि चालिस प्रतिशत र ऋणमा तिरेको व्याज रकमका लागि साठी प्रतिशत भार दिइ गणना गरिनेछ ।

(५) गत आर्थिक वर्षको कारोवारको संरक्षित पुँजी फिर्ता कोषको रकम चालु आर्थिक वर्ष भित्र वितरण गरिसक्नु पर्नेछ ।

(६) उप नियम (५)बमोजिम कुनै आर्थिक वर्षमा वितरण गरी बाँकी रहेको रकम सोही आर्थिक वर्षको अन्त्यमा जगेडा कोषमा सार्न पर्नेछ ।

(७) संरक्षित पूँजी फिर्ता सम्वन्धी अन्य व्यवस्था विभागले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१८. अन्य कोष सम्वन्धी व्यवस्था : (१) सहकारी संस्थाको कुनै वर्षको खुद बचतको रकमवाट कम्तीमा पच्चीस प्रतिशत रकम ऐनको दफा ४८ बमोजिम जगेडा कोष्मा जम्मा गरी बाँकी रहेको रकमलाई शत प्रतिशत मानी सोबाट कम्तीमा पच्चिस प्रतिशत रकम ऐनको दफा ४९ बमोजिम संरक्षित पुँजी फिर्ता कोष र शून्य दशमलव पाँच प्रतिशतले हुन आउने रकम ऐनको दफा ५० बमोजिम सहकारी प्रवर्द्धन कोषमा छुट्टाएर बाँकी रहेको रकमलाई शत प्रतिशत मानी देहाय बमोजिमका कोषहरुमा कम्तीमा पाँच प्रतिशत रकमको दरले छुट्याई वितरण गर्नुपर्नेछ :

(क) सहकारी शिक्षा कोष

(ख) शेयर लाभाशं कोष

(ग) कर्मचारी बोनस कोष

(घ) सहकारी विकास कोष

(ङ) घाटापूर्ति कोष

(च) सामुदायिक विकास कोष

(छ) स्थिरीकरण कोष (संघिय सहकारी ऐनमा व्यवस्था भए अनुरुपको)

(ज) अन्य जोखिम व्यवस्थापन कोष

(२) उपनियम (१) को खण्ड (ग) बमोजिमको कर्मचारी बोनस कोषबाट रकम वितरण गर्दा बढीमा तीन महिनाको तलब भन्दा बढी नहुने गरी रकम वितरण गर्नु पर्नेछ ।

१९. **अभिलेख** : (१) ऐनको दफा ५२ को उपदफा (२) बमोजिम सहकारी संस्थाले आफ्नो कार्यसञ्चालनको अभिलेख साथै आफुले गरेको कारोवारको लेखा विभागले तोकेको तरिका र ढाँचामा राख्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम अभिलेखीकरण तथा लेखापालन गर्दा अन्य कुराका अतिरिक्त देहायका किताव, खातावही तथा विवरण समेत राख्नु पर्नेछ :-

(क) सदस्यता दर्ता किताव,

(ख) प्रारम्भिक साधारण सभा, साधारण सभा, विशेष साधारण सभा र समिति, लेखा सुपरिवेक्षण समिति,उपसमितिहरुका बैठकको छुट्टाछुट्टै कारबाही किताव,

(गं) नगदी बही

(घ) सहकारी संस्थाले अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्था वा सङ्घ वा निकाय सँग कुनै कारोवार गरेको भए त्यस्तो कारोवार देखाउने दर्ता किताव,

(ङ) शेयर दर्ता किताव,

(च) मालसमानको मौज्दात (स्टक) दर्ता किताव

(छ) ऋण लेनदेन दर्ता किताव,

(ज) बेरुजु एवं सम्परिक्षण खाता,

(झ) आम्दानी, खर्च, सम्पति र दायित्व सम्वन्धि अलग-अलग खाता तथा सहायक खाताहरु,

(ञ) हिसाव परीक्षण सूची, आय-व्यय र स्थिति विवरण पत्र,

(ट) समय-समयमा कार्यालयले तोकिदिएको अन्य अभिलेख एवं खाताहरु

(३) पाँच करोड रुपैया भन्दा बढी जायजेथा भएका सहकारी संस्थाले उपनियम (१) बमोजिम राख्नुपर्ने अभिलेख तथा लेखा विभागले तोकेबमोजिमको निर्धारक पुरा भएको विद्युतीय उपयोग कार्यक्रमणिका (एप्लिकेशन सफ्टवेयर) मा समेत व्यवस्थित गर्नु पर्नेछ ।

(४) सहकारी संस्थाले आफ्नो संस्थागत तथा व्यवसायिक कारोवारको विवरण विभागले तोकेको व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा समेत प्रविष्ट गर्नुपर्नेछ ।

तर यसमा लेखिएको कुनै कुराले सदस्यको व्यक्तिगत बचत लगायतका प्रचलित कानून बमोजिम गोप्य रहने सूचना अलग्गै संरक्षण गर्न बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।
(५) सहकारी संस्थाले आधारभुत अभिलेख तथा कारोबारको हिसाव किताव पृष्ठ सुरक्षा (व्याक अप) व्यवस्था सहित संरक्षण गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-६

छुट, सुविधा र सहुलियत

२०. **छुट, सुविधा र सहुलियत** : १) ऐनको दफा ५९ को उपदफा (२) बमोजिम सहकारी संस्थाले आफ्नो कार्यालय वा सेवा केन्द्रको लागि जग्गा जमिन लगायत भवन खरिद गर्दा आय टिकट दस्तुर, छुट, सुविधा वा सहुलियत प्राप्त गर्न सम्वन्धित संस्थाले देहायको विवरण सहित दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्ता गर्ने अधिकारी वाट अधिकार प्राप्त व्यक्ति समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ :-

क) यसरी निवेदन दिनु अघि रजिष्ट्रेशन दस्तुर, छुट, सुविधा लिई अचल सम्पत्ति खरिद गरेको भए जग्गाधनी प्रमाणपुर्जा र सम्वन्धित कागजातहरुको प्रतिलिपी,

ख) साधारण सभाको बैठकबाट घर जग्गाधनीको नाम नामेसी, घर जग्गा रहेको ठेगाना, कित्ता नम्वर, क्षेत्रफल र मुल्य समेत खुलाई खरिद सम्वन्धमा भएको निर्णयको प्रतिलिपी,

ग) अचल सम्पत्ति खरिदमा बचत रकम उपयोग नहुने र जगेडा कोष तथा शेयर पुँजीबाट खरिद गर्नपुग्ने लेखापरिक्षकबाट प्रमाणित वित्तीय विवरण,

घ) अघिल्लो अर्थिक वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको भन्दा थप शेयर पूँजी र जगेडा कोषको रकमबाट खरिद गर्न खोजिएको भए पछिल्लो शेयर पूँजी, जगेडा कोष र बचत रकमको दर्तावाल लेखापरीक्षकले प्रमाणित गरेको वित्तीय विवरण,

ङ) सहकारी संस्थाको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्दा कैफियत देखाइ सुधारका लागि निर्देशन दिएको भए निर्देशन पालना भएको अवस्था खुल्ने कागजात र सुधारको कार्ययोजना,

च) नगरलाई तिर्नुपर्ने सबै किसिमका कर, दस्तुर वा जरिवाना तिरेको प्रमाणको प्रतिलिपी

२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन जाँच गरी दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्ता गर्ने अधिकारीबाट अधिकार प्राप्त अधिकारीले छुट, सुविधाको लागि सम्वन्धित निकायमा लेखी पठाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद-७

ऋण असुली तथा बाँकी बक्यौता

२१.**ऋण तथा बाँकी वक्यौता असुली** :-(१) ऐनको दफा ६० बमोजिम सहकारी संस्थाको ऋण र दफा ६३ बमोजिम सहकारी संस्थाको बाँकी बक्यौता असुलउपर गर्नुपर्ने व्यक्तिको जायजेथा लिलाम बिक्रि गरी असुलउपर गर्दा सम्वन्धित सहकारी संस्थाले देहायको कार्यविधि अपनाउनु पर्नेछ :-

क) बाँकी बक्यौता तिर्नु, बुझाउनु पर्ने ठहर भएको व्यक्तिको नाममा बाटोको म्याद बाहेक पैतीस दिनभित्र तिर्नु, बुझाउनु पर्ने रकम तिर्न, बुझाउन वा रकम तिरी, बुझाइसकेको भए त्यसको प्रमाण पेश गर्न आउनु भनी म्याद जारी गरी पठाउने,

ख) खण्ड (क) बमोजिम म्याद जारी गरिएकोमा म्यादभित्र तिर्नु बुझाउनुपर्ने रकम तिर्न, बुझाउन नआएमा वा तिरी, बुझाइ सकेको प्रमाण पेश नगरेमा निजको नाममा लिलाम बिक्रि गर्ने सूचना प्रकाशन गर्ने,

ग) धितो राखेको घर, जग्गा, जमिन मालपोत कार्यालयबाट रोक्का नगराइएको भएमा रोक्क ागर्न लगाइ त्यसको प्रमाण राख्ने,

घ) धितो राखेको चलअचल सम्पत्तिको लिलाम बिक्री गर्दा धितोको विवरण, निजले बुझाउनुपर्ने सावाँ, व्याज र हर्जानाको रकम समेत उल्लेख गरी चल सम्पति भए पन्ध्र दिन र अचल सम्पत्ति भए पैतीस दिनको म्याद दिइ उक्त म्याद भित्र तिर्नु बुझाउनुपर्ने रकम नबुझाएमा धितो लिलाम विक्रि गरी साँवा, व्याज र हर्जानाको रकम असुलउपर गरिने बारेको सूचना सम्वन्धित व्यक्तिलाई बुझाइ उक्त सुचना संस्थाको कार्यालय, सम्वन्धित वडा कार्यालय र सार्वजनिक स्थलमा टाँस्नुका साथै स्थानीय वा राष्ट्रिय स्तरको कुनै दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गर्ने,

इटहरी उपमहानगरपालिका

तर सम्बन्धित व्यक्तिलाई सूचना बुझाउन नसकिएको वा निज फेला नपरेको खण्डमा दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सूचना बमोजिम लिलाम विक्रिको प्रक्रिया अगाडि बढाउन बाधा पर्नेछैन ।

ङ) धितो लिलाम विक्री गर्दा कार्यालय खुल्ने समयदेखि शुरु गरी बन्द हुने समय भन्दा एक घण्टा अगाडि समाप्त गर्नुपर्ने,

तर लिलाम विक्री हुने भनी तोकिएको दिन विदा पर्न गएमा त्यसको भोलिपल्ट सोही स्थान र समयमा लिलाम विक्रि गर्नु पर्नेछ ।

च) धितो लिलाम विक्रि गर्दा लिलाम गरिने चलअचल सम्पत्ति रहेको सम्वन्धित वडाको प्रतिनिधी, मालपोल कायृलय वा स्थानीय तहको मालपोल विषय हेर्ने कर्मचारी, सम्वन्धित विषयका प्राविधिक, सम्वन्धित संस्थाको व्यवस्थापक सहित समितिले चलनचल्तीको मोल कायम गरी सोही रकमबाट डाँक बोल्न उपस्थित भई डाँक बढाबढ गर्ने व्यक्तिहरु मध्ये सबैभन्दा बढी डाँक बोल्ने ब्यक्तिको नाममा लिलाम विक्रि स्वीकृत गर्ने,

तर सञ्चालक समितिका पदाधिकारी, लेखा सुपरिवेक्षण समितिका पदाधिकारी, उपसमितिका पदाधिकारी, संस्थामा कार्यरत कर्मचारी र निजका नजिकका नातेदारले डाँक बढाबढमा भाग लिन पाउने छैन ।

छ) डाँक बोल्न सुरु गरी बढाबढ गर्नेले डाँक अङ्क बोलेपछि संस्थाको विनियम वा आन्तरिक कार्यविधीमा तोकिएबमोजिमको ढाँचाको फारममा निजले बोलेको अङ्क स्पष्ट खोली निजको सहिछाप गराउने ।

२) उपनियम (१) बमोजिम लिलाम बिक्रि गर्दा जिल्ला प्रशासन कार्यालय वा लिलाम विक्रि हुने ठाउँ नजिक कुनै सरकारी कार्यालय भए सो कार्यालय र वडा कार्यालयका प्रतिनिधीहरुलाई साक्षी राखी मुचुल्का गराउनु पर्नेछ ।

३) लिखित रुपमा अनुरोध गर्दा समेत उपनियम (२) बमोजिमको कुनै कार्यालयको प्रतिनिधी उपस्थित नभएमा उपस्थित प्रतिनिधी र वडा कार्यालयका प्रतिनिधीलाई साक्षी राखि लिलाम विक्री गर्नुपर्नेछ ।

४) जुन व्यक्तिको चलअचल सम्पत्ति लिलाम बिक्रि गरिने हो सो व्यक्तिलाई लिलाम विक्री हुने समय र ठाउँ तोकी उपस्थित हुने सूचना पठाउनु पर्नेछ ।

तर त्यसरी लिलम विक्रि हुने दिन सरोकारवाला व्यक्ति उपस्थित नभएमा लिलाम विक्री गर्न बाधा पुगेको मानिनेछैन ।

२२. **लिलाम बिक्रि स्थगित गर्न सक्ने** : नियम २१ बमोजिम लिलाम विक्रिको सूचना प्रकाशित भइसके पछि ऋणी सदस्यले कर्जा चुक्ता गर्न आएमा वा समितिले तोकिएको रकम जम्मा गरी निश्चित अवधि भित्र कर्जा चुक्ता गर्न ऋणी सदस्य र संस्था वीच सहमति भई लिलाम बिक्रि स्थगित गर्नुपर्ने देखिएमा लिलाम बिक्रिको सूचना प्रकाशित गर्ने सहकारी संस्था वा दर्तागर्ने अधिकारीले त्यस्तो लिलाम बिक्रि केही समयका लागि स्थगित गर्न सक्नेछ ।

२३. असुलउपर हुन नसकेको रकम अरु जायजेथाबाट असुलउपर गर्ने :-१) धितो राखेको सम्पत्ति लिलाम विक्रि गर्दा आएको रकमबाट साँवा, ब्याज र हर्जानाको रकम असुलउपर हुन नसकेमा ऐन तथा प्रचलित कानुन बमोजिम बाँकी बक्यौता असुलउपर गर्नुपर्ने व्यक्तिको हकभोगको अन्य जायजेथाबाट नियम ३० मा उल्लिखित कार्यबिधि अपनाई लिलाम विक्रि गरी असुलउपर गर्नु पर्नेछ ।

२) मोहीले लिएको ऋणको हकमा निजले कमाएको बाली लिलाम बिक्रि गरी साँवा, व्याज र हर्जानाको रकम असुलउपर गर्नुपर्नेछ ।

३) उपनियम (१) र (२) बमोजिम लिलाम विक्रि गर्दा लिलाम विक्रि हुने दिन सम्मको साँवा, व्याज र हर्जानाको रकम असुलउपर गरी बाँकी हुन आएको रकम सरोकारवाला व्यक्तिलाई फिर्ता दिनुपर्नेछ ।

२४. **लिलाम सकार्ने व्यक्तिबाट रकम असुल गर्ने**:-(१) लिलाम बिक्रिको कार्य सकिनासाथ लिलाम सकार गर्ने व्यक्तिबाट सकार गरेको मूल्यको दश प्रतिशत रकम सोही दिन धरौटीको रुपमा लिई राख्नु पर्नेछ र बाँकी नब्बे प्रतिशत रकम लिलाम सकारेको मितिले सात दिन भित्र बुझाइसक्नु पर्नेछ तथा सो म्यादभित्र नबुझाएमा धरौटी वापत राखेको रकम जफत हुने व्यहोराको कागज गराई राख्नु पर्नेछ ।

२) लिलाम सकार्ने व्यक्तिले सकार गरेको मूल्यको दश प्रतिशत रकम सोही दिन नबुझाएमा निजपछि सबैभन्दा बढी डाँक बोल्ने व्यक्तिको नाममा लिलाम सदर गर्नुपर्नेछ ।

३) लिलाम सकार गर्ने व्यक्तिले यस नियमबमोजिम सकार गरेको पूरा मूल्य बुझाएमा निजको नाउँमा सो जायजेथामा प्रचलित कानुनबमोजिम रजिष्ट्रेशन वा दाखिल खारेज समेत गरिदिनकालागि सहकारी संस्थाले सम्वन्धित कार्यालयमा लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

२५. **लिलाम बिक्रि नभएमा जायजेथा सहकारी संस्थाको स्वामित्वमा** : नियम २१ र नियम २३ बमोजिम लिलाम बिक्रि गर्नुपर्ने जायजेथा लिलाम बिक्रि गर्दा कसैले नसकारेमा सहकारी संस्थाले उक्त जायजेथाको स्वामित्व आफुमा लिन सक्नेछ र त्यस्तो स्थितिमा सम्वन्धित कार्यालयहरुले सहकारी संस्थाको जनाउ बमोजिम आफ्नो कार्यालयमा रहेको स्रेस्तामा तदनुसार रजिष्ट्रेशन वा दाखिल खारेज गरिदिनु पर्नेछ ।

२६. जायजेथा फिर्ता दिनुपर्ने :-नियम ३५ बमोजिम संस्थाको नाममा कायम हुन आएको जायजेथा ६ महिना भित्र सम्बन्धित ऋणी सदस्यले आफूले तिर्नु बुझाउनु पर्ने साँवा र अघिल्लो दिन सम्मको व्याज,

हर्जाना र लिलाम प्रक्रिया सँग सम्वन्धित खर्च समेत चुक्त गरी फिर्ता लिन चाहेमा सम्वन्धित सहकारी संस्थाले आवश्यक प्रकृया पुऱ्याई फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-८

एकिकरण, विघटन र दर्ता खारेज

२७. **<u>सहकारी संस्थाको एकिकरण</u>** : (१) ऐनको दफा ६७ बमोजिम दुइ वा दुइ भन्दा बढी संस्थाहरु एकीकरण गर्दा देहायका शर्त बन्देजहरु पुरा भएको हुनु पर्नेछ :-

क) कार्यक्षेत्र एक अर्का सँग खप्टिएको वा जोडिएको हुनुपर्ने,

ख) एकै विषय वा प्रकृतिका संस्था हुनुपर्ने वा फरक विषय वा प्रकृति भए तापनि मुलतः एकै बिषयमा प्रतिस्पर्धा भएको हुनुपर्ने,

ग) सदस्यको प्रत्यक्ष सहभागिता एवं लोकतान्त्रिक नियन्त्रण कायम रहनुपर्ने ।

२) उपनियम (१) बमोजिम एकीकरण गर्दा साधारणतया मौजुदा संस्थाको कार्यक्षेत्रको आधारमा नगरका वडा वा नगरको क्षेत्र भित्र रहने गरी गर्ने ।

(३) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि मन्त्रालयको पूर्व स्विकृती विना संवत २०४९ साल जेष्ठ २ गतेभन्दा अगाडी दर्ता भएका साझा (सहकारी) संस्थालाई अर्को संस्थामा एकीकरण गर्न हुदैन ।

(४) महिला मात्र सदस्य रहने संस्था महिला मात्र सदस्य रहने संस्थामा एकीकरण गर्द प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।

तर विशेष रुपमा पिछडिएका समुदायमा स्थापित संस्थाको साङ्गठनिक गतिशीलता असर पर्ने गरी एकीकरण गरिने छैन ।

५) एकिकरण सम्वन्धि अन्य व्यवस्था नगर सहकारी समितिबाट स्विकृत कार्यविधिमा बमोजिम हुनेछ ।

२८. **<u>सहकारी संस्थाको विभाजन</u>** :- (१) ऐनको दफा ६७ बमोजिम सहकरी संस्थाको विभाजन गरी दुइ वा दुइभन्दा बढी संस्थाहरु कायम गर्दा देहायका शर्तहरु पूरा भएको हुनुपर्नेछ :-

क) बचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार भएको सहकारी संस्थाको हकमा सो को कार्यक्षेत्र स्थानीय तहको एक भन्दा बढी भएको,

ख) विभाजनको प्रकृयाबाट स्थानीयकरण गर्दा संस्थाहरुको कार्यसञ्चालनमा सदस्यहरुको सक्रिय सहभागिता तथा लोकतान्त्रिक नियन्त्रण कायम रहने अवस्था भएको ।

२) सहकारी संस्था विभाजन गर्दा मौजुदा कारोवारको प्रकृति अनुसार नियम १२ बमोजिमको विषयगत बर्गिकरण मिल्ने फरक फरक भौगोलिक कार्यक्षेत्र कायम राखी विभाजन गर्न सकिनेछ ।

३) दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्ता गर्ने अधिकारीबाट अधिकार प्राप्त व्यक्तिले सहकारी संस्थाको एकीकरण वा विभाजनको सिलसिलामा सम्वन्धित जिल्ला विषयगत सहकारी सङ्घ वा जिल्ला सहकारी संघको राय लिन सक्नेछ ।

४) विभाजनका अन्य शर्त, अधार र प्रक्रिया नगर सहकारी समितीबाट स्वीकृत कार्यविधी बमोजिम हुनेछ ।

२९. **पूर्व-सहमति लिनुपर्ने** :-नियम २७ र नियम २८ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, यस उपमहानगरपालिका, निकाय, बैङ्क, बितीय संस्था वा दातृ-निकायको ऋण, अनुदान वा अन्य प्रकारको सहयोग रकम वा जेथा रहेका संस्थाको एकीकरण वा विभाजन गर्दा त्यस्तो संस्थाले सम्वन्धित निकायको पूर्व- सहमति लिनु पर्नेछ ।

परिच्छेद -९

लिक्विडेशन सम्वन्धि व्यवस्था :

३०. **लिक्किडेटरको नियुक्ति** : (१) ऐनको दफा ६९ को उपदफा (२) बमेजिम पचासलाख रुपैयासम्मको सम्पत्ति भएको संस्थाको हकमा दर्ता गर्ने अधिकारीले आफु मातहतको कर्मचारीलाई लिक्विडेटर नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम नियुक्त लिक्विडेटरलाई रजिष्ट्रारले लिक्विडेशन सम्वन्धी कार्यमा आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

३१. लिक्विडेटरको काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) ऐनको दफा ६८ बमोजिम दर्ता खारेज भएको सहकारी संस्थाको लिक्विडेटरको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

क) विघटन भएका सहकारी संस्थाबाट असुल हुन बाँकी रहेको रकम चुक्ता गर्नका लागि सो सहकारी संस्थाका हालवाला र साविकबाला सदस्यहरु वा मृत सदस्यहरुको जायजेथाबाट बाँकी रकम नियम २१ र नियम २३ बमोजिम असुलउपर गर्ने,

ख) विघटन भएका सहकारी संस्था सँग कुनै साहुको कुनै रकम बाँकी रहेछ र सो संस्थाको हिसावकितावमा चढाइएको रहेनछ भने त्यस्ता साहुलाई यो यति म्यादभित्र सो रकमको दावा गर्न आउनु भनी वा सो बाँकी भएको प्रमाणित नभए सम्म त्यति रकम वितरण नगरियोस भनि दावी गर्न आउनु भनी सूचना जारी गर्ने,

इटहरी उपमहानगरपालिका

ग) साहुहरु मध्ये कसलाई प्राथमिकता दिने भन्ने प्रश्न उठेमा त्यस्को निर्णय गर्ने,

घ) सहकारी संस्था विघटन गर्ने सिलसिलामा सहकारी संस्थाको जायजेथा जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने सम्वन्धमा आवश्यक निर्देशन दिने,

ङ) सहकारी संस्थाले गरेको वा सहकारी संस्थाको विरुद्धमा गरिएको दाबीको सम्वन्धमा दुवै पक्षबीच मिलापत्र गराउने,

च) विघटनका लागि आवश्यक देखेमा सदसयहरुको बैठक बोलाउने,

छ) सहकारी संस्थाको खाताबही, कागजात, लिखत र जायजेथाको जिम्मा लिने,

ज) सहकारी संस्थाको सम्पत्ति बेचविखन गर्ने,

झ) सरोकारबालासँग समेतको परामर्शमा सहकारी संस्थाको जायजेथा वितरण गर्ने योजना तयार गरी त्यसको वितरण गर्ने ।

२) उपनियम(१) बमोजिमको अधिकारको प्रयोग गर्दा लिक्विडेटरले आवश्यक सम्झेमा सहकारी संस्थाको गठन, काम, कर्तव्य, सम्पत्ति वा अन्य कुराको सम्वन्धमा आवश्यक जानकारी प्राप्त गर्न पक्ष, विपक्ष, साक्षीहरु र संस्थाको कुनै कर्मचारीलाई आफू समक्ष उपस्थित गराई सोधपुछ गर्न सक्नेछ ।

३२. **लिक्विडेटर नियन्त्रण गर्ने दर्ता गर्ने अधिकारीको अधिकार** : नियम ३१ बमोजिम अधिकार प्रयोग गरी लिक्विडेटरले गरेको कामलाई दर्ता गर्ने अधिकारीले दोहोऱ्याई हेरी देहायबमोजिम गर्न सक्नेछ :

क) निर्देशन विपरित लिक्विडेटरले जारी गरेको आदेश खारेज गर्ने, बदल्न वा आवश्यक्ता अनुसार अर्को आदेश जारी गर्ने,

ख) संस्थाको खातावही कागजात, लिखत र जायजेथाहरु पेस गराउन,

ग) नियम ३१ बमोजिमको लिक्विडेटरको अधिकारमा आफूलाई उपयुक्त लागेको हद-बन्देज तोकिदिन,

घ) लिक्विडेटरले जाँचेको हिसाव कितावको प्रतिवेदन लिन,

ङ) नियम ३१ को खण्ड (ङ) बमोजिम मिलापत्र गराउने र सो नियमको खण्ड (झ) बमोजिम जायजेथा वितरण गर्ने सम्बन्धमा सामान्य सिद्धान्त निर्धारण गरिदिन,

च) लिक्विडेटरले पाउने पारिश्रमिक एवं भत्ताको निमित्त आवश्यक निर्देशन दिन,

छ) लिक्विडेटरलाई पदबाट हटाई अर्को नियुक्त गर्न ।

३३.**<u>दायित्व भुक्तानी</u>** : १) ऐनको दफा ६८ अन्तर्गत दर्ता खारेज वा विघटन भएको सहकारी संस्थाको कोषबाट देहाय बमोजिमको प्राथमिकता क्रम अनुसार देहायको कार्यका लागि खर्च गर्न सकिनेछ :-

क) विघटनको कामको निमित्त भएका खर्चहरु फछ्र्यौट गर्न,

ख) सदस्यलाई बचतको रकम भुक्तानी गर्न,

ग) कर्मचारीको तलब भत्ता दिन,

घ) ऋण भुक्तानी दिनुपर्ने रकमहरु दिन,

ङ) अन्य भुक्तानी दिनुपर्ने रकमहरु दिन,

च) शेयर पूँजी फिर्ता दिन,

छ) लाभांश नबाँडिएको समय जतिको हकमा लाभांश वितरण गर्न ।

२) कुनै सहकारी संस्थाको विघटनको काम समाप्त भइसकेपछि पनि सो संस्थाको कुनै साहुले पाउनुपर्ने रकम लिन नआएमा विघटनको काम समाप्त भएको मितिले तीन महिना भित्र उक्त संस्थाको कोष उपर त्यस्तो साहुले आफुले पाउनुपर्ने रकमको लागि दाबी गरिसक्नुपर्नेछ र सो म्याद नाघेपछि परेको दाबी उपर कुनै कारवाही हुनेछैन ।

३) उपदफा २ बमोजिमको दावी गर्नका लागि विघटन दैनिक पत्रिकामा सुचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

३४. <u>लिक्विडेसन पछिको सम्पत्तिको उपयोग</u> :-१) ऐनको दफा ७० बमोजिम सहकारी संस्थाको लिक्विडेशन पश्चात नियम ३३ बमोजिम सबै दायित्व भुक्तान गरी बाँकी रहेको सम्पत्ति दर्ता गर्ने अधिकारीको निर्देशन बमोजिम देहायको प्राथमिकता क्रम अनुशासर हस्तान्तरण गर्न सकिनेछ :-

क) विघटित सहकारी संस्थाको कार्यक्षेत्रमा सेवा पुऱ्याउन सक्ने नजिकको सोही प्रकृतिको अन्य कुनै सहकारी संस्था,

ख) विघटित सहकारी संस्था सदस्य भएको सोही प्रकृतिको मथिल्लो सङ्घ ।

परिच्छेद : १०

नियमन तथा अनुगमन :

३५. **<u>नेपाल राष्ट्र बैङ्कले निरिक्षण तथा हिसाबकिताब जाँच गर्न सक्ने</u>** :- १) ऐनको दफा ७३ को उपदफा २ बमोजिम नेपाल राष्ट्र बैङ्कले पचास करोड रुपैयाभन्दा बढीको बचत तथा ऋण कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाको निरिक्षण वा हिसावकिताब जाँच गर्न, गराउन सक्नेछ ।

२) दर्ता गर्ने अधिकारीले उपनियम (१) बमोजिम नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट भएको निरिक्षण वा हिसाब जाँच प्रतिवेदनका सिफारिसहरुको कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउनेछ ।

३६. **निरिक्षण तथा अनुगमन सम्बन्धी विशेष व्यवस्था** :- १) ऐनको दफा ७५ को उपदफा (२) बमोजिम बचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार गर्ने देहायका सहकारी संस्थाको हकमा देहाय बमोजिम मन्त्रालय, नेपाल राष्ट्र बैङ्क, सहकारी विभाग, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको संयुक्त टोली बनाई सघन अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ :-

क) स्थानीय तहको नियमन क्षेत्राधिकार भित्रका पाँच करोड रुपैया भन्दा बढी बचत दायित्व भएका सहकारी संस्थाको स्थानीय तह र प्रदेश सरकारको सहकारी नियामक निकायको तर्फबाट,

ख) स्थानीय तहको नियमन क्षेत्राधिकार भित्रका पच्चीस करोड रुपैया भन्दा बढी बचत दायित्व भएका सहकारी संस्थाको स्थानीय तह र विभागको तर्फबाट,

ग) स्थानिय तहको नियमन क्षेत्राधिकार भित्रका पचास करोड रुपैया भन्दा बढी बचत दायित्व भएका सहकारी संस्थाको स्थानीय तह, विभाग र नेपाल राष्ट्र बैङ्कका तर्फबाट ।

तर, पचास करोड रुपैया भन्दा बढी कारोबार भएका जुनसुकै सहकारी संस्थाको विभागबाट सघन अनुगमन गर्न बाधा पर्ने छैन ।

२) बचत तथा ऋणको मुख्य कारोवारगर्ने सहकारी संस्थाले पाँच करोड रुपैयाँ वा सो भन्दा बढी रकमको वचत दायित्व भए यो नियमावली प्रारम्भ भएको मितिले एक वर्ष भित्र र सो भन्दा घटी रकमको वचत दायित्व भए तीन वर्ष भित्र मन्त्रालयले स्वीकृत गरेको एकिकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा आवद्ध भइसक्नु पर्नेछ ।

३) सहकारी संस्थाहरुले सुरक्षण, वित्तीय संरचना, सम्पत्तिको स्तर, तरलता, लगानीका क्षेत्र लगायतमा विभागले तोकेका मानकहरुको पालना गर्नु पर्नेछ ।

४) उपनियम (२) बमोजिमको सूचना प्रणाली समेतका आधारमा कार्यलयले उपनियम (३) बमोजिम तोकिएका मानकहरुको पालनाको अवस्थाको नियमित अनुगमन गरी पालना नभएको पाइएमा तत्काल निर्देशन दिन सक्नेछ ।

५) यस नियम बमोजिम हुने निरिक्षण तथा अनुगमन सम्वन्धी अन्य व्यवस्था मन्त्रालयबाट स्वीकृत कार्यविधी बमोजिम हुनेछ ।

३७. **बार्षिक प्रतिवेदनमा समावेश हुनुपर्ने विवरण** :- १) ऐनको दफा ७६ को उपदफा (२) मा उल्लिखित विवरणको अतिरिक्त दर्ता गर्ने अधिकारीले पेश गर्ने बार्षिक निरिक्षण प्रतिवेदनमा समाबेश हुनुपर्ने अन्य विषयहरु कार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ११

विविध

३८. **दर्ता गर्ने अधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकारः** - (१) ऐनमा उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त रजिष्ट्रारको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ

क) सहकारी संस्था दर्ता गर्नका लागि परेको दरखास्त उपर आवश्यक जाँचबुझ गरी सहकारी संस्था दर्ता गर्ने र दर्ताको प्रमाणपत्र दिने,

ख) ऐन र यस नियमावलीको अधीनमा रही सहकारी संस्थाले आफ्नो कार्यसञ्चालन गर्न बनाएको विनियम स्वीकृत गर्ने,

ग) ऐन र यस नियमावलीको अधीनमा रही सहकारी संस्थाको एकीकरण, विभाजन तथा कार्यक्षेत्र पुनः निर्धारण सम्वन्धी कार्य गर्ने,

घ) नियमित रुपमा सहकारी संस्थाको निरीक्षण तथा हिसाबकिताब जाँच गर्नुका साथै स्थापित सूचना प्रतिवेदन प्रणालीका आधारमा सहकारी संस्थाहरुको निरन्तर अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिने,

ङ) सहकारी संस्थाको लेखापरिक्षणको नियमित अनुगमन गरी निर्धारित अवधिभित्र लेखापरीक्षण नगराउने सहकारी संस्थाहरुको लेखापरिक्षण गराउने,

च) विपन्न ग्रामीण महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, मुक्त कमैया, मुक्त हलिया, भूमिहीन कृषक, बेरोजगार श्रमिक र दलित तथा अल्पसङ्ख्यक जनजाति समेतका सीमान्तकृत समुहको सहकारी खेतीपाती वा सदस्यको श्रम वा सीपमा आधारित स्व-रोजगारीका उद्योगधन्दा प्रवर्द्धन गर्न योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी स्वीकृत भए बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने,

छ) सहकारी व्यवसाय, कृषि उपजको मुल्य श्रृंखला विकास एवं तत्सम्वन्धि अन्तर सहकारी कारोवारका आयोजनाहरुलाई सहयोग पुऱ्याउने,

ज) सहकारी शिक्षा तथा तालिम क्रियाकलापहरुको तर्जुमा, सञ्चालन तथा विस्तारका कार्यहरुको समन्वय गर्ने,

झ) सहकारी संस्थाहरुको विकास, सहकारी सिद्धान्त, मूल्य मन्यताहरुको प्रचलन तथा सहकारी संस्थामा सुशासन कायम गराउनका लागि आवश्यक निर्देशन गर्ने,

ञ) ऐन, यस नियमावली अन्तर्गत बनेका निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि तथा विनियम बमोजिम कार्य नगर्ने सहकारी संस्थाहरुलाई ऐनमा भएको व्यवस्था बमोजिम जरिवाना तथा अन्य कारवाही गर्ने

ट) आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र सहकारी संस्थाको वार्षिक निरिक्षण प्रतिवेदन नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने ।

ठ) मन्त्रालयको मापदण्ड बमोजिम सहकारी संस्थाहरुलाई सेवा केन्द्र, सङ्कलन केन्द्र तथा विक्री केन्द्र सञ्चालनको स्वीकृति दिने,

ड) ऐन, यस नियमावली र अन्तर्गत बनेका निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधी तथा कार्यपालिकाबाट प्राप्त निर्देशन बमोजिम अन्य कार्यहरु गर्ने ।

२) दर्ता गर्ने अधिकारीले यस नियम बमोजिम आफुलाई प्राप्त अधिकारहरु मध्ये केही अधिकार आवश्यकता अनुसार आफूमातहतका कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

३९. **<u>व्यवस्थापन समितिको ग</u>**ठन :-१) ऐनको दफा ७९ बमोजिम कार्यपालिकाले कुनै सहकारी संस्थालाई समस्याग्रस्त घोषणा गरिएकोमा त्यस्तो समस्याग्रस्त संस्थाको सम्पत्ति व्यवस्थापन तथा दायित्व भुक्तानी सम्वन्धि कार्य गर्न कार्यपालिकाले एक व्यवस्थापन समिति गठन गर्नेछ ।

२) उपनियम (१) बमोजिमको व्यवस्थापन समितिमा देहाय बमोजिमका अध्यक्ष र सदस्यहरु रहनेछन :-

क) जिल्ला अदालतको अधिवक्ता मध्ये कम्तीमा १० वर्ष कानुन सम्वन्धि अनुभब भएको नगर सहकारी समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले तोकेको एक जना - अध्यक्ष

ख) रजिष्टर्ड लेखा परिक्षक मध्ये नगर सहकारी समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले तोकेको एक जना-सदस्य

ग) नगर सभा सदस्य मध्येवाट कार्यपालिकाले तोकेको दुई जना -सदस्य

घ) सहकारी अभियन्ता मध्ये नगर सहकारी समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले तोकेको एक जना-सदस्य

ङ) कार्यपालिकाले तोकेको नगरपालिकाको प्रविधिक मध्ये १ जना सदस्य

च) सदस्य सचिव : सहकारी शाखा प्रमुख वा कर्मचारी

४०.**<u>व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार</u>** : १) उपनियम ३९ बमोजिम गठन भएको व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

क) समस्याग्रस्त संस्थाको साधारण सभा, समिति तथा लेखा सुपरिवेक्षण समितिले ऐन र यस नियमावली बमोजिम प्रयोग गर्न पाउने सम्पूर्ण अधिकार प्रयोग गर्ने,

ख) समस्याग्रस्त संस्थाका समितिको सदस्य, निजका परिवार, नातेदार, संस्थाका कर्मचारी, संस्थासँग सम्वन्धित अन्य संस्थाका वा कम्पनीका कर्मचारी, सम्वद्ध तथ्यको जानकारी भएका वा मिलोमतोबाट कारोवार गरिरहेका अन्य व्यक्ति वा संस्था लगायत व्यवस्थापन समितिले आवश्यक ठानेका व्यक्तिलाई व्यवस्थापन समितिमा उपस्थित गराउने, सोधपुछ गर्ने, बयान लिने, आवश्यक कागजात पेश गर्न लगाउने,

ग) समस्याग्रस्त संस्थाको सम्पत्ति तथा दायित्वको यकिन विवरण र तथ्यांक सङ्कलन तथा अध्ययन, विश्लेषण, लेखाजोखा र मूल्यान्कन गर्ने,

घ) समस्याग्रस्त संस्थाको सम्पत्ति जिम्मा लिने,

ङ) समस्याग्रस्त संस्थाको काम कारवाही सम्वन्धी निर्णय तथा अभिलेख लगायतको सम्पूर्ण व्यवस्थापन आफ्नो नियन्त्रणमा लिने,

च) समस्याग्रस्त संस्थाले असुल गर्नुपर्ने ऋृण, बाँकी बक्यौता तथा अन्य रकम यो ऐन, यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम वा विनियम बमोजिमको प्रक्रिया अबलम्वन गरी असुल गर्ने,

छ) समस्याग्रस्त संस्थामा धितोमा रहेको सम्पत्ति आवश्यकता अनुसार यो ऐन, यस नियमावली वा विनीयम बमोजिम लिलाम विक्रि गर्ने,

ज) समस्याग्रस्त संस्थाको सम्पत्ति विक्रि गर्ने, उपयोग गर्ने तथा व्यवस्थापन गर्ने,

झ) समस्याग्रस्त संस्थाका सदस्य तथा बचतकर्ताको बचत तथा शेयर रकम सम्वन्धी अभिलेख तयार गर्ने,

ञ) सदस्य तथा बचतकर्ताको बचत फिर्ता वा भुक्तानि दिने,

ट) समस्याग्रस्त संस्थाको सम्पत्ति व्यवस्थापन तथा दायित्व भुक्तानी गर्नको लागि यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम लिक्विडेटरलाई भएको सबै अधिकार प्रयोग गर्ने ,

ठ) समस्याग्रस्त संस्थाको सञ्चालक, कर्मचारी वा निजका परिवारको सदस्यले बचतकर्ताको बचत पूरै वा आशिंक कारोबार वा व्यवसायमा प्रयोग गरेको पाइएमा त्यसरी प्रयोग भएको रकम वा सो बाट बढे बढाएको समपत्ति नियन्त्रणमा लिने र सो सम्पत्ति मध्येबाट बचतकर्ताको बचत भरी भराउ गर्न लिलाम बिक्रि वा असुल उपर सम्वन्धि आवश्यक कारबाही गर्ने,

ड) समस्याग्रस्त संस्थाको तर्फवाट कानुनी प्रतिरक्षा गर्ने,

ढ) समस्याग्रस्त संस्थाको सञ्चालक र कर्मचारी वा निजहरुका परिवारका सदस्य वा अन्य व्यक्तिको नाममा राखेको संस्थाको चल अचल सम्पत्ति वा संस्थाको सम्पत्तिबाट खरिद गरेको अचल सम्पत्ति नियन्त्रणमा लिई त्यस्तो सम्पत्ति लिलाम विक्रि समेत गरी बचतकर्तालाई फिर्ता दिलाउने ।

४१. **मुद्दाको प्रतिरक्षा सम्वन्धि व्यवस्था** :- ऐनको परिच्छेद -१८ बमोजिम समस्याग्रस्त संस्थाको सम्वन्धमा व्यवस्थापन समितिले गरेको निर्णय वा काम कारबाहीको विषयमा कुनै अदालत वा अर्धन्यायिक निकायमा मुद्दा वा विवाद परेमा सो को प्रतिरक्षा यस उपमहानगरपालिकाको कानुनी सल्लाहकारले गर्नेछ ।

४२. **कसुर गरेको मानिने** : १) ऐनको दफा ८१ को खण्ड (ग) को प्रयोजनका लागि एक लाख भन्दा वढी रकम वरावरको ऋण प्रदान गर्दा जमानत वा सुरक्षण नराखी ऋण प्रदान गरेमा ऐन बमोजिम कसुर गरेको मानिने छ ।

४३ **अन्तर सहकारी कारोवार** :-(१) ऐनको दफा ९६ बमोजिम अन्तर सहकारी कारोवार गर्दा संलग्न संस्थाहरुको विनियममा निर्धारित सदस्यहरुको आवश्यकताकोआधार लिएको हुनु पर्नेछ ।

२) सङ्घले सदस्य स्तरका स्थानीय उत्पादनको मूल्य श्रृखला विकाससँग सम्वन्धित अन्तर सहकारी कारोबारलाई बढावा दिने गरी संयोजन गर्न सक्नेछ ।

३) अन्तर सहकारी कारोवारमा संलग्न विभिन्न संस्थाहरुले आफ्ना सदस्यहरुबाट उत्पादित उपज अग्रणी संस्था (लिड- कोअपरेटिभ) को अवधारणाबाट कुनै एक संस्था मार्फत सङ्कलन, प्रशोधन एवं बजारीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने गरी एकीकृत योजना सञ्चालन गर्न सक्नेछन् ।

४) सहकारी संस्थाले विनियममा व्यवस्था गरी विद्युतिय प्रणालि मार्फत् आफ्ना सदस्यले नेपालभर कुनै सहकारी संस्थाबाट आफ्नो खातामा रकम जम्मा गर्न र झिक्न सक्ने गरी अन्तर सहकारी कारोवार गर्न सक्नेछन् ।

५) बचत तथा ऋण सम्वन्धी अन्तर सहकारी कारोवारको हकमा सम्वद्ध सहकारी संस्थाहरुले मन्त्रालयले सम्वन्धित विषयगत सङ्घ वा सहकारी बैङ्कको भूमिका समेत निदिष्ट गरी तोकेको मापदण्ड पालना गर्नुपर्नेछ ।

६) अन्तर सहकारी कारोबार सम्वन्धी अन्य व्यवस्था मन्त्रालयले स्वीकृत गरेको कार्यविधी बमोजिम हुनेछ ।

४३.**दस्तुर असुल उपर हुन सक्ने** : १) नगर क्षेत्राधिकार भित्र सञ्चालित सहकारी संघ/संस्थाहरुले नियमित रुपमा बुझाउनु पर्ने प्रतिवेदनहरु नबुझाएमा तपसिल बमोजिमको दस्तुर असुल उपर गरिने छ ।

क) नियमित मासिक प्रतिवेदन महिना भूक्तान भएको १५ दिन भित्र नवुझएमा मासिक रुपमा रु २५००(दुइहजार पाँच सय) सम्म ।

ख) सञ्चालक समिति, लेखा समितिका पदाधिकारीहरुका शेयर, वचत र ऋणको विवरण चौमासिक रुपमा चौमास भूक्तान भएको १५ दिन भित्र नवुझाएमा रु १५०० (एक हजार पाँच सय सम्म)

ग) बार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको एक महिना भित्र नवुझाएमा रु २५०० (दुइहजार पाँच सय सम्म) ।

घ) लेखापरिक्षक नियुक्ति सम्वन्धि जानकारी (सहकारी संस्थाको लेखापरिक्षण निर्देशिका) बमोजिम नबुझाएमा रु १५०० (एक हजार पाँच सय) सम्म ।

ङ) साधारण सभाको प्रतिवेदन र लेखा परिक्षण प्रतिवेदन सभा सम्पन्न भएको मितिले १५ दिन भित्र नबुझाएमा रु २५०० (दुइहजार पाँच सय) सम्म ।

च) नव निर्वाचित पदाधिकारीहरुको फोटो सहितको तिनपुस्ते विवरण निर्वाचन सम्पन्न भएको मितिले १५ दिन भित्र नबुझाएमा रु १५०० (एक हजार पाँच सय) सम्म ।

४३. **समिति वा लेखा सुपरीवेक्षण समितिमा रहन नसक्ने** :-(१) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सहकारी संस्था दर्ता तथा नियमन सम्वन्धी कार्यमा प्रत्यक्ष रुपमा संलग्न निर्वाचित वा मनोनयन हुने सार्वजनिक पदमा बहाल रहेको पदाधिकारी वा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको कार्यलय वा निकायमा कार्यरत कर्मचारी सहकारी संस्थाको समिति वा लेखा सुपरिवेक्षण समितिमा निर्वाचित वा मनोनीत हुन सक्ने छैन ।

२) यो नियम प्रारम्भ हुँदाका बखत उपनियम (१) मा उल्लिखित पदाधिकारी वा कर्मचारी कुनै सहकारी संस्थाको समिति वा लेखा सुपरिवेक्षण समितिमा र सहकारी संस्थाको नियमन गर्ने निकायमा रहेछ भने

यो नियम प्रारम्भ भएको मितिले ६ महिना भित्र समिति वा लेखा सुपरीवेक्षण समिति वा त्यस्तो निकाय मध्ये कुनै एकबाट अलग हुनु पर्नेछ ।

४४. **संस्था दर्ताको प्रमाण-पत्र दिनुपर्ने** :- १) ऐनको दफा ७ बमोजिम दर्ता भएको संस्थालाई दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्ता गर्ने अधिकारी बाट अधिकार प्राप्त अधिकारीले अनुसूचि ९ को ढाँचामा संस्था दर्ताको प्रमाणपत्र दिनुपर्नेछ ।

४५.**अनुसुचीमा थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने** : कार्यपालिकाले आवश्यक देखेमा स्थानिय राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी अनुसूचीमा आवश्यक थपघट वा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

४६. **कार्यविधी वा निर्देशिका वनाइ लागु गर्न सक्ने** : १) यस नियमावलीको अधिनमा रही नगर सहकारी समितिले आवश्यक कार्यविधी वा निर्देशिका वनाइ लागु गर्न सक्नेछ ।

इटहरी उपमहानगरपालिका

अनूसुची -१

(नियम ४ को उपनियम (१) र नियम ४४ को उपनियम (१) सँग सम्वन्धित)

दर्ता दरखास्तको ढाँचा

मिति :-

श्री ....

.........................कार्यालय.....................

विषय : सहकारी संस्थाको दर्ता सम्वन्धमा ।

महोदय,

हामी देहायका व्यक्तिहरु देहायका कुरा खोली देहायको संस्था दर्ता गरी पाउन निवेदन गर्दछौ । उदेश्य अनुरुप संस्थाले तत्काल गर्ने कार्यहरुको योजना र प्रस्तावित संस्थाको विनियम दुइ प्रति यसै साथ संलग्न राखी पेस गरेका छौ ।

संस्था सम्वन्धि विवरण

क) प्रस्तावित संस्थाको नाम :-

ख) ठेगाना :-

ग) उद्देश्य :-

घ) मुख्य कार्य:-

ङ) कार्यक्षेत्र :-

च) दायित्व :-

छ) सदस्य संख्या :-

(१) महिला :-

(२) पूरुष :-

ज) प्राप्त शेयर :-

झ) प्राप्त प्रवेश शुल्क :-

आवेदकको तर्फवाट :-

नाम :-

हस्ताक्षर :-

पद :-तदर्थ सञ्चालक समिति अध्यक्ष

((प्रस्तावित................सहकारी संस्था लि.)

हरैया उपमहानगरपालिका

अनुसूची -२

(नियम ४ को उपनियम (२) को खण्ड (ख) र ४४को उपनियम (१) सँग सम्वन्धित)

संभाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनको ढाँचा

१. परिचय

२. संस्था गठन गर्नुपर्नाका कारण

३. सदस्यताको जनसाङ्खिक आधार

४. सहभागिताको औचित्य

५. व्यवसायिक सम्भाव्यता :

   ५.१. सदस्य केन्द्रियताका आधारमा व्यवसायिक कारोवारको अनुमान

   ५.२. सदस्यहरुको संरक्षण सुनिश्चित गर्ने आधारहरु

   ५.३. कारोवारबाट हुने बचतको प्रक्षेपण

६. पूँजी आवश्यक्ता र स्रोत :

   ६.१. आवश्यक्ताको अनुमान

   ६.२. स्रोत

   ६.३. पूँजी परिचालनका तर्कसम्मत आधारहरु

७. बजार विश्लेषण :

   ७.१. नजिकको बजार

   ७.२. टाढाको बजार

   ७.३. प्रतिस्पर्धाको स्तर र प्रतिस्पर्धामा रहिरहने आधारहरु

८. कार्यक्षेत्र भित्र रहेका समान प्रकृतिका सहकारी संस्थाहरुको सङ्ख्या, सेवा र सदस्यताको प्रकारमा संस्थाको औचित्य

९. पहिले स्थापना भइसकेका समान प्रकृतिका संस्थाहरुमा संलग्न हुन नसक्ने कारण

१०. महिला सशक्तिकरण र सामाजिक समावेशीकरणका आयामहरु

११. जनशक्ति व्यवस्था

१२. संस्थाको विकास र स्थायित्वका आधारहरु

अनुसूची ३

(नियम ४ को उपनियम (२) को खण्ड (ग) सँग सम्वन्धित(

आवेदकको विवरण फारम

सि. नं.	बाजेको नाम, थर	बाबुको नाम,थर	पत्नि वा पतिको नाम थर	आवेदकको नाम, थर	उमेर	ठेगाना	पेशा	सदस्यले लिन स्वीकार गरेको शेयरको विवरण			सम्पर्क नं.	औठा छाप	फोटो र फोटोमा पर्नेगरी सहीछाप
								प्रति शेयर रकम रु	खरिद शेयर सङ्ख्या	शेयरको जम्मा रकम रु			

इटहरी उपमहानगरपालिका

अनुसूची-४

(नियम ४ को उपनियम (२) को खण्ड (घ) सँग सम्वन्धित)

व्यवसायिक कायगोजनाको ढाँचा

संस्थाको नाम :-

ठेगाना :-

क. उद्देश्य :-

१...

२...

३...

ख. कार्यहरु :-

१...

२...

३...

४...

५...

ग. आगामी तीन वर्षपछिको अवस्था प्रक्षेपण :

१. सदस्यता विस्तार लक्ष्य :

विवरण	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	कैफियत
● सदस्य				
- महिला				
- पुरुष				
● जम्मा सदस्यमा दलित				

२.व्यवसायिक सेवा विस्तार लक्ष्य :

विवरण	पहिला वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	कैफियत
• सदस्य सङ्ख्या				
-परिमाण (..........)				
-रकम रु				
-लाभान्वित हुने सदस्य (जना)				
• सदस्यलाई वस्तु वा सेवा विक्री				
- परिमाण				
-रकम रु				
लाभान्वित हुने सदस्य (जना)				
• सदस्यलाई रोजगारीको अवसर सृजना				
प्रत्यक्ष पूर्णकालिन (जना)				
अप्रत्यक्ष पूर्णकालिन (वर्षमा २०८० घण्टाको १ जनाको हिसावमा जम्मा जना)				
• सदस्य लाई ऋृण सेवा				
रकम रु				
सख्या (जना)				
• सदस्य लाई बचत सेवा				
रकम रु				
संख्या (जना)				

उपमहानगरपालिका

३. सहकारी गतिविधी विस्तार लक्ष्य : :

विवरण	पहिला वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	कैफियत
• सदस्य शिक्षा (वार्षिक जना)				
• गाउँ/टोल/उपक्षेत्रीय सदस्य बैठकहरु आयोजना (वार्षिक पटक)				
• सामुदायिक विकासका योजनाहरु सञ्चालन)				

४. पूँजीको स्रोतको र उपयोग :-

विवरण	पहिला वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	कैफियत
• आवश्यकता				
- स्थीर पूँजीतर्फ स्थिर (घर, जग्गा, कारखाना, उपकार, फर्निचर आदि				
-चालु पुँजी तर्फ (मौज्दात माल समान, उधारो विक्रि, नगद मौज्दात				
- ऋण लगानीतर्फ				
जम्मा				
• स्रोत				
-शेयर पूँजी				
-जगेडा कोष				
-अन्य (............)				
-सदस्यको वचत (सदस्यलाई ऋण दिन मात्र)				
जम्मा				

कार्यान्वयन जिम्मेवारी बाडफाड

५. सञ्चालक समितिको जिम्मेवारी

-

-

-

६.गाउँ/टोल/उपक्षेत्रीय बैठकको जिम्मेवारी

-

-

-

-

७. लेखा सुपरिवेक्षण समितिको जिम्मेवारी

-

-

-

-

८.व्यवस्थापन कर्मचारीको जिम्मेवारी

-

-

-

-

९. प्रत्येक सदस्यको जिम्मवारी

-

-

-

१०. कार्ययोजनावाट सदस्यहरुको जीवनमा पर्ने प्रभावका सूचकहरुः-

११.कार्यान्वयन प्रगतिको समीक्षा एवं जवाफदेही स्थापना विधि :-

इटहरी उपमहानगरपालिका

अनुसूची -५

(नियम ४ को उपनियम (२) को खण्ड (ङ) सँग सम्वन्धित)

प्रस्तावित.........................सहकारी संस्था लि. को तदर्थ सञ्चालक समितिका.................. श्री..आगे उक्त सहकारी संस्था लि.का सदस्यहरुको मितिको.. ....प्रारम्भिक भेलाको मिति...............................को निर्णय बमोजिम प्रतिशेयर रु..... का दरले ....जनाबाट जम्मा...............कित्ताको हुन आउने जम्मा रकम रु................... (अक्षरेपी ....मात्र) गरी जम्मा रु...............(अक्षरेपी ....मात्र) सहकारी संस्था दर्ता भएपछि संस्थाको नाममा बैङ्क खाता खोली जम्मा गर्ने कबोल गरी उक्त रकम मैले बुझिलिई यो भरपाईमा सहीछाप गरी ....कार्यालयमा पेश गरेको छु । प्राप्त रकम हाल मेरो.......................मा रहेको ....हिसाव नं. ....मा जम्मा गरी बैङ्क भौचर दाखिला गरेको छु । उक्त रकम संस्था दर्ता भई नियमानुसार संस्थाको आफ्नै खाता नखोलेसम्म चलन नगरी सुरक्षित राख्नेछु र संस्थाको बैङ्क खाता खोलेपछि तत्कालै दाखिला गर्नेछु । फरक परेमा कानुनबमोजिम कारबाही भएमा मेरो मञ्जुरी छ ।

इति सम्व्त.................साल...............महिना.............गते..........रोज...........शुभम् ।

इटहरी उपमहानगरपालिका

अनुसुची ६

(नियम ४ को उपनियम (२) को खण्ड (च) सँग सम्वन्धित)

सि.नं	बाजेको नाम,थर	बाबुको नाम, थर	पति वा पत्निको नाम, थर	सञ्चालकको नाम, थर	पद	ठेगाना	पेशा	निर्वाचित मिति	बहाल रहने अवधि	औठा छाप	फोटो र फोटोमा पर्ने गरी सहीछाप	सम्पर्क नम्वर	कैफियत

इटहरी उपमहानगरपालिका

अनुसूचि-७

(नियम ४ को उपनियम (२) को खण्ड (छ) सँग सम्वन्धित)

स्व-घोषणा पत्रको ढाँचा

प्रस्तावित श्री ....सहकारी संस्था लि. दर्ता गर्न दरखास्त दिने हामी तपसिल बमोजिमका आवेदकहरुले प्रचलित कानुनसम्मत सहकारी संस्था स्थापना गरी आफ्नो आर्थिक, समाजिक उत्थान गर्ने कार्यकारण बाहेक अन्य कुनै कार्यकारण नभएको र देहायकमा उल्लिखित कुराका साथै अन्य कुनै कुराले सहकारी संस्थाको सदस्यता प्राप्त गरी सेवा उपयोग गर्न अयोग्य नभएको स्व-घोषणा गर्दछौ । हामी आवेदकहरु कोहीपनि :-

- ♣ यही प्रकृतिको अन्य सहकारी संस्थाको सदस्य छैनौ,
- ♣ बैङ्क, वित्तीय संस्था वा अन्य कुनै सहकारी संस्था/सङ्घ/बैङ्कको कानून बमोजिम कालो सूचीमा परेका व्यक्ति हैनौ,
- ♣ यसअधि सहकारी संस्था खोली सदस्यहरुको रकम हिनमिना गरी कारबाहीमा परेका वा फरार रहेका व्यक्ति हैनौ,
- ♣ सम्पत्ति सुद्धीकरण सम्वन्धि कसुरमा सजाय पाएका व्यक्ति हैनौ,
- ♣ सहकारी दर्शन, सिद्धान्त, मूल्य, मान्यता र कानून बमोजिम स्वावलम्वन र पारस्पारिकताको भावनाबाट आफ्नो बहुआयामिक विकासका लागि यस संस्थाको सञ्चालन गर्न मंजुर छौ ।

इटहरी उपमहानगरपालिका

अनुसूची-८

(नियम ४ को उपनियम (२) को खण्ड (ज) सँग सम्वन्धित)

मिति :-

श्री दर्ता गर्ने अधिकारी ज्यू ।

....

बिषय : अधिकार प्रत्यायोजन ।

महोदय,

यस प्रस्तवित.....................सहकारी संस्था लि. को मिति ....मा बसेको दोस्रो प्रारम्भिक भेलाले गरेको निर्णय अनुसार संस्था दर्ता गर्ने क्रममा प्रचलित कानून बमोजिम प्रक्रिया पूरा गर्ने सिलसिलामा हाम्रो तर्फबाट विनियममा सामान्य थपघट गरी प्रमाणीकरण लगायतका आवश्यक काम कारबाही गर्न निम्न दस्तखत नमुन भएको तदर्थ सञ्चालक समितिका ....श्री..............................., ...श्री................................र ....श्री ....समेतलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको व्यहोरा अनुरोध गर्दछौ । निजहरुले हाम्रो प्रतिनिधीको रुपमा गरेको सम्पूर्ण कामको जिम्मेवारी लिन हामी मन्जुर गर्दछौ ।

अधिकार प्रत्यायोजन गरिएका व्यक्तिको :-

नाम, थर	ठेगाना	पद	दस्तखत नमुना
श्री			
श्री.....................................			
श्री......................................			

आवेदकहरुको :-

नाम, थर	ठेगाना	पद	सहीछाप
श्री			
श्री.....................................			
श्री......................................			
श्री......................................			
श्री......................................			
श्री......................................			

द्रस्टव्य : अधिकार प्रत्यायोजन-पत्रमा आवेदक सबैको विवरण समावेश गर्नुपर्नेछ ।

अनुसूची ९

(नियम ४४ सँग सम्वन्धित)

इटहरी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यलय

इटहरी, सुनसरी

सहकारी दर्ता प्रमाण-पत्र ।

दर्ता नं.

इटहरी उपमहानगरपालिका सहकारी ऐन २०७५ को दफा ७ बमोजिम श्री .... लाई सीमित दायित्व भएको संस्थामा दर्ता गरी स्वीकृत विनियम सहित यो प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको छ ।

बर्गिकरण :-

दर्ता मिति :

दस्तखत :

दर्ता गर्ने अधिकारीको नाम :

कार्यालयको छाप :

इटहरी उपमहानगरपालिका

अनुसूचि-१०

(नियम ९ सँग सम्वन्धित)

<u>विनियममा उल्लेख गर्नुपर्ने बिषयहरु</u>

प्रस्तावना :

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

२. संस्थाको नाम र ठेगाना

३. परिभाषा

४. उद्देश्य

५. कार्य

६. कार्यक्षेत्र

७. संस्थाको सदस्य

८. सदस्यताको योग्यता

९. सदस्यताका लागि निवेदन र प्राप्ति

१०. सदस्यताको अन्त्य

११. सदस्यको निष्कासन

१२. सदस्यताबाट राजीनामा

१३. पुनः सदस्यता

१४. सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार

१५. सदस्यता खुला रहने

१६. सदस्यता प्राप्ति, पुनः प्राप्ति र राजीनामा स्वैच्छिक हुनुपर्ने

१७. शेयर पुँजी

१८. सदस्य बन्न कम्तीमा एक शेयर खरिद गर्नुपर्ने

इटहरी उपमहानगरपालिका

१९. थप शेयर खरिद गर्न सक्ने

२०. शेयर फिर्ता वा हस्तान्तरण

२१. प्रवेश शुल्क

२२. कृत्रिम छेकबार नलाइने

२३. शेयर प्रमाणपत्र

२४. सदस्यको दायित्व सिमित हुने

२५. प्रारम्भिक साधारण सभा

२६. बार्षिक साधारण सभा

२७. विशेष साधारण सभा

२८. साधारण सभाको बैठक

२९. साधारण सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार

३०. साधारण सभाको निर्णय अनिवार्य हुने

३१. गाउँ टोल उपक्षेत्रीय बैठक

३२. गाउँ टोल उपक्षेत्रीय बैठकका कार्यहरु

३३. गाउँ टोल उपक्षेत्रीय बैठकको कार्यव्यवस्था

३४. सञ्चालक समिति

३५. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

३६. समितिको बैठक

३७. लेखा सुपरिवेक्षण समिति

३८. उत्तरदायित्व शृखला

३९. अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार

४०. व्यवस्थापकको नियुक्ति

इटहरी उपमहानगरपालिका

४१. व्यवस्थापकको काम,कर्तव्य र अधिकार

४२. विशेष जिम्मेवारी

४३. कर्मचारीको नियुक्ति तथा सेवाका शर्तहरु

४४. संस्थाको कोष

४५. कोषको सुरक्षा

४६. कोषको उपयोग

४७. जगेडा कोष

४८. संरक्षित पूँजी फिर्ता

४९. लाभाशं वितरण नगरिने

५०. जगेडा कोषमा रकम सार्नुपर्ने

५१. बचत सङ्कलनगर्न सक्ने नसक्ने

५२. बचत सङ्कलनमा सीमा

५३. ऋृण दिन सक्ने

५४. ऋृण प्रवाहमा सीमा

५५. ऋृण बाहेकको प्रयाजनमा बचतको रकम लगाउन नहुने

५६. साधारण सभाको स्वीकृति लिनुपर्ने

५७. सदस्य केन्द्रीयता

५८. स्वार्थ बाझिने निर्णयमा सहभागितामा प्रतिवन्ध

५९. कर्मचारीसँगको कारोवारमा निर्बन्धन

६०. जोखिम मूल्यान्कन

६१. कारोबार नगरिने

६२. कारोबारको लेखा

इटहरी उपमहानगरपालिका

६३. खाताबही

६४. आन्तरिक हिसाब जाँच

६५. बार्षिक हिसाव जाँच

६६. विद्युतीय प्रणालीको प्रयोग गर्दा जोखिम मुल्यान्कन गर्नुपर्ने

६७. अन्य आधारभुत कागजात

६८. एकीकृत सूचना प्रणालीमा आवद्धता

६९. दर्ता गर्ने अधिकारी वा दर्ता गर्ने अधिकारी बाट अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष प्रतिवेदन

७०. वित्तीय जानकारी एकाइमा प्रतिवेदन

७१. साधारण सभामा जानकारी गराउनुपर्ने

७२. हकवाला मनोनयन

७३. हक दाबी वा नामसारी

७४. निर्वाचन

७५. सपथ ग्रहण

७६. एकीकरण वा विभाजन

७७. मध्यस्थता

७९. समानता र समता

८०. विनियम संसोधन

८१. साधारण सभाले कार्यविधि बनाउन सक्ने

८२. व्याख्या गर्ने अधिकार

८३. ऐन नियमावली सँग बाझिएकोमा अमान्य हुने ।

इटहरी उपमहानगरपालिका

अनुसुची ११

विनियम संसोधन स्विकृतिको तिन महले फारमको ढाँचा

संस्थाको नाम :

संस्थाको ठेगाना :

..................सहकारी संस्था लि.को विनियम ....लाई संसोधन गर्न बनेको ....सहकारी संस्था लि.को विनियम ....

दफा(उपदफा)	संसोधन गर्नुपर्ने	संसोधीत भएर हुने	संसोधनको कारण

सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरुको दस्तखत :

स्विकृत मिति :

दस्तखत :

स्वीकृत गर्ने पदाधिकारीको नाम :

स्वीकृत गर्ने पदाधिकारी को पद :

कार्यालयको छाप

इटहरी उपमहानगरपालिका